

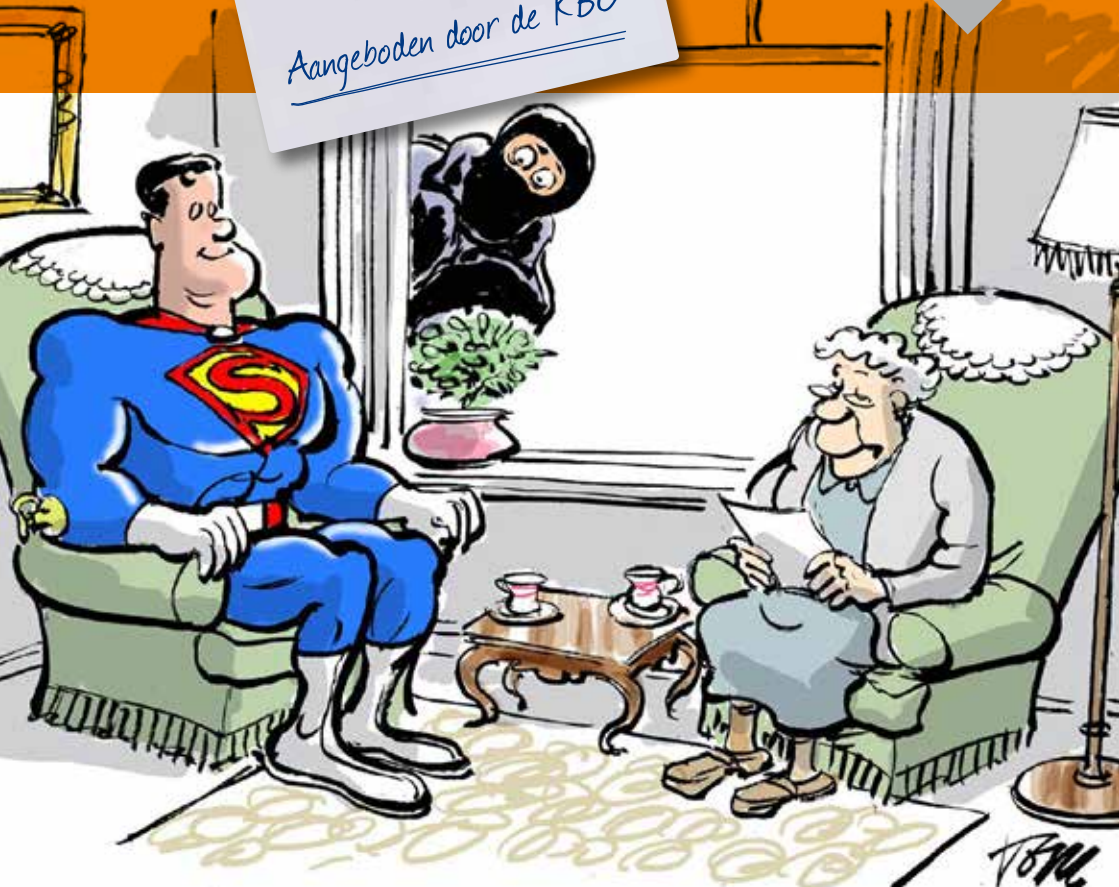

HANDIGE TIPS VOOR UW VEILIGHEID!

#KBOVEILIG

Een handige brochure voor u,
vol met tips over veiligheid
in en rond het huis.

Aangeboden door de KBO

Wie in Nederland woont moet zich daar veilig voelen. Overal en altijd. Dát vindt de KBO. Wij bedenken samen met het Ministerie van Veiligheid & Justitie wat wij kunnen doen én wat u zelf kunt doen om veilig te wonen. Wij zijn trots op onze veiligheidsvoorlichters die met veel energie voorlichting geven aan senioren over verschillende preventieve maatregelen. De voorlichters komen ook bij u thuis, indien gewenst, voor advies ter plekke.

In deze brochure benadrukken we een aantal zaken: **veilig pinnen** en **contactloos betalen**, het **boefproof** maken van uw telefoon, **de babbeltruc**, **inbraak**, **digitale veiligheid** en **financiële uitbuiting**. Wij geven u informatie en tips zodat u weet wat u kunt doen en waar u op kunt letten om geen slachtoffer van deze zaken te worden. Ik wens u een prettig en veilig thuis toe.

Manon Vanderkaa,
directeur Unie KBO

Inhoud

	Pagina
> Veilig pinnen en contactloos betalen	3
> Maak uw smartphone boefproof!	6
> Pas op voor de babbeltruc	8
> Voorkom inbraak bij u thuis	9
> Zorg voor digitale veiligheid	13
> Let op financiële uitbuiting	15
> Telefoonnummers, afzender etc.	16

VEILIG PINNEN EN CONTACTLOOS BETALEN

Pinnen is een makkelijke en veilige manier van betalen en handig voor het opnemen van geld. Pinnen kan echter ook de aandacht trekken van criminelen. Als het hen lukt om in bezit te komen van de pinpas en pincode, kunnen zij uw geld opnemen en ongeoorloofde aankopen doen.

Hierbij 10 tips om dit te voorkomen

- 1 Geef **nooit** uw pinpas of pincode af aan iemand.
- 2 Zorg dat anderen **niet** meekijken als u uw pincode intoetst.
- 3 **Leer** pianospelen ofwel, gebruik meer dan één vinger bij het intoetsen van uw pincode.
- 4 Maak **nooit** gebruik van 'behelpzame' personen bij betaal- en geldautomaten.
- 5 Laat u **niet** afleiden bij het pinnen.
- 6 **Controleer** of het bedrag dat u moet betalen juist is weergegeven op de display.
- 7 Laat uw pinbon **niet** achter bij de geldautomaat of in de winkel, maar neem deze mee.
- 8 Vermoedt u dat u **niet** veilig kunt pinnen? Betaal dan op andere wijze of koop daar niet!
- 9 Neem **geen** geld op als u zich niet veilig voelt bij de geldautomaat.
- 10 **Controleer** uw afschriften (papier of via internetbankieren) regelmatig en zorgvuldig. Bij vragen kunt u contact opnemen met uw bank.

Meld onveilige omstandigheden via het landelijk meldnummer **088-385 65 55**.

BLOKKEREN VAN UW BETAALPAS

- Draag altijd het **meldnummer** voor het blokkeren van uw betaalpas bij u.
- **Meld verlies of diefstal onmiddellijk.** Bel naar het meldnummer van uw bank. De medewerkers van deze centrales zijn 24 uur per dag bereikbaar en zorgen dat uw betaalpas meteen wordt geblokkeerd.
- **Vermoedt u dat er misbruik gemaakt wordt van uw betaalpas?**
Neem onmiddellijk contact op met uw bank en laat uw pas blokkeren. U kunt aangifte doen bij de politie indien u financiële schade lijdt als gevolg van het misbruik.

MELDNUMMERS

Bij verlies of diefstal van de betaalpas of pincode belt u direct met het voor u geldende nummer:

TELEFOONNUMMERS VANUIT NEDERLAND

- ABN AMRO** : 0900-0024 (€ 0,10 per minuut)
ING Bank : 020-22 888 00
Rabobank : 088-722 67 67
Andere banken : 0800 - 03 13

CONTACTLOOS BETALEN MET BETAALPAS OF MOBIELE TELEFOON

Steeds meer mensen betalen contactloos, d.w.z.: ze betalen zónder de betaalpas in de automaat te steken. U houdt de betaalpas of de mobiele telefoon dichtbij de betaalautomaat om te betalen. **Bij bedragen tot en met 25 euro is geen pincode nodig.** Boven dit bedrag moet u wel een pincode intikken op de betaalautomaat of op de mobiele telefoon. Bereikt u de limiet van 50 euro, dan moet u alsnog een pincode intikken. Er zijn banken waar u zelf de limiet in kunt instellen of bij betalingen met de mobiele telefoon altijd een pincode moet intikken, net als bij gewoon pinnen.

Hieronder ziet u hoe contactloos betalen in zijn werk gaat. Heel eenvoudig!

HOE HET WERKT

TWEE MANIEREN:
MET BETAALPAS
EN MET MOBIEL

TOT EN MET €25,-
GEEN PINCODE
NODIG

BETALING
GESLAAGD:
3 PIEPJES

VEILIGHEID

ALTIJD PINCODE
INVOEREN BIJ
BEDRAGEN
BOVEN € 25,-

MAXIMAAL €50,-
ACHTER ELKAAR,
DAARNA ALTIJD PAS
EN PINCODE INVOEREN

BIJ MISBRUIK NA
VERLIES OF DIEFSTAL
VERGOEDING
DOOR BANK

MAAK UW SMARTPHONE BOEFPROOF!

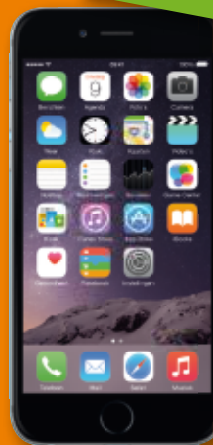
WAAROM BOEFPROOF?

Wekelijks worden meer dan 300 smartphones gestolen! Want een nieuwe smartphone is honderden euro's waard en dus zeer interessant voor dieven. Bescherming tegen diefstal is heel eenvoudig: u maakt uw toestel onbruikbaar met antidiestafuncties, zodat het toestel niet teruggezet kan worden naar de fabriekinstellingen en daarmee onverkooptbaar is. Ook voorkomt u hiermee dat de dief bij uw foto's, contacten, mail en documenten kan. **Met de anti-diefstal functie kunt u uw smartphone ook op afstand terugvinden.**

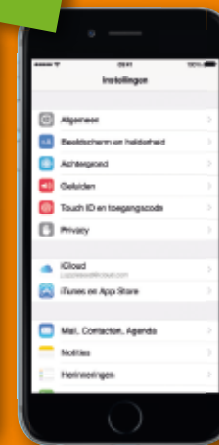
Met de plaatjes hiernaast maakt u uw smartphone boefproof binnen 15 seconden! Doen!

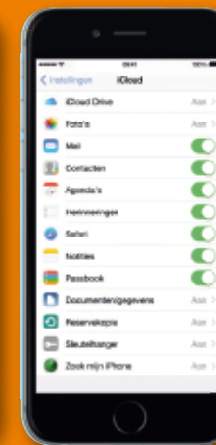
iPhone

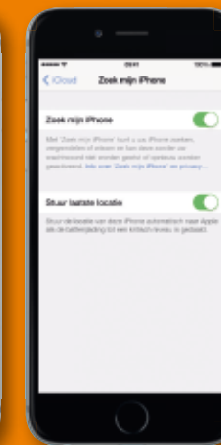
Selecteer
Instellingen

Selecteer
iCloud

Selecteer zoek
Mijn iPhone

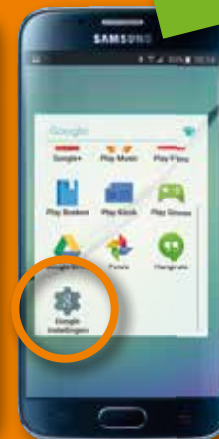

Schakel zoek
Mijn iPhone in

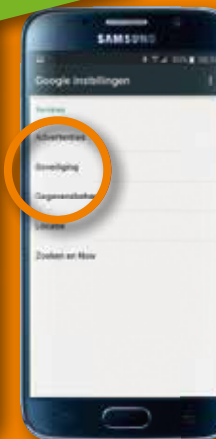
Samsung

Stap 1

Selecteer
Instellingen

Selecteer
Beveiliging

Kies Heractiveren
vergrendeling

Tips voor andere merken toestellen zie: www.boefproof.nl

PAS OP VOOR DE BABELTRUC

Via de zogenaamde babeltruc geven oplichters zich uit voor nieuwe burens, thuiszorgmedewerker, meteropnemer of zelfs politieagent. Eenmaal binnen wordt het slachtoffer afgeleid en ongemerkt bestolen.

HOE VOORKOMT U DE BABELTRUC?

- Kijk voor u de deur openmaakt, wie er voor de deur staat, gebruik een deurspion, intercom of raam. Laat nooit onbekenden binnen en zorg dat de achterdeur op slot zit.
- Doe de deur niet helemaal open; gebruik een kierstandhouder.
- Is het donker? Vraag of ze overdag terug willen komen.
- Vraag altijd om legitimatie en noteer naam en bedrijfsgegevens.
- Vertel dat u het betreffende bedrijf belt en doe dat ook! Sluit de deur terwijl de persoon buiten wacht.
- **Let op:** trek óók onaangekondigd bezoek van de politie na! Er zijn criminelen die als politieman/-vrouw proberen binnen te komen (dat lijkt tenslotte zeer betrouwbaar!).
- Geef nooit uw pincode af. Bankmedewerkers komen niet aan de deur en vragen nooit om uw pincode.
- Wilt u iemand helpen? Laat hem of haar buiten wachten en sluit de deur voordat u een pen, een glas water of een telefoon haalt.
- Als u het niet vertrouwt, belt u de politie via 112.

BENT U TOCH SLACHTOFFER GEWORDEN VAN DE BABELTRUC?

- Doe altijd aangifte.
- Bel 112 of druk op uw persoonlijk alarm.
- Geef uw naam, adres en woonplaats en vertel wat er nodig is.
- Blijf aan de lijn, de telefonist kan u nog vragen willen stellen of advies geven over wat u het beste kunt doen.

Wist u dat diefstal ten gevolge van de babeltruc nagenoeg altijd pas achteraf wordt ontdekt? Wees daarom altijd alert.

VOORKOM INBRAAK BIJ U THUIS

Checklist

Een inbraak levert niet alleen materiële schade op maar het geeft ook een onveilig gevoel als een onbekende in uw huis is geweest. Gelukkig kunt u zelf veel doen om inbrekers te weren.

Met deze checklist ontdekt u wat u kunt doen om uzelf nog beter te beschermen tegen inbraak. Staat er een pijl achter uw antwoord, lees dan de bijbehorende actie en pak het risico direct aan. Twijfelt u of u met 'ja' of 'nee' moet antwoorden, lees dan altijd het actiepunt.

VRAGEN

ACTIEPUNTEN

Zit er op alle verdieping- en goedgekeurd hang - en sluitwerk op deuren, ramen en lichtkoepels?

JA
NEE

Sloten die voldoen aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen herkent u aan het SKG-logo. Als ze goed gemonteerd worden, verkleinen ze de kans op inbraak. Voor erkende adviesbedrijven kijkt u op www.politiekeurmerk.nl.

Zit er een speciaal slot op de schuifpui?

JA
NEE

Een schuifpui is extra inbraakgevoelig. U heeft hiervoor een speciaal slot nodig. Zie www.politiekeurmerk.nl voor een erkend adviesbedrijf.

Sluit u alle ramen en deuren altijd af als u weggaat, ook al is het maar voor een paar minuten?

JA
NEE

De deur achter u in het slot trekken is niet genoeg. Met een hard stuk plastic staat een inbreker in een paar seconden binnen. Alleen als u de sleutel omdraait, is de deur echt op slot. En vergeet niet het WC-raampje en de garagedeur op slot te doen.

VRAGEN

Laat u de sleutel wel eens aan de binnenkant van het slot zitten?

JA

NEE

ACTIEPUNTEN

Een inbreker kan een raam inslaan of gaatjes boren en zo de sleutel gebruiken om binnen te komen. Leg uw sleutels op een vaste plaats of hang ze aan een haakje, uit het zicht.

Hebt u buiten een verstopplaats voor uw sleutels?

JA

NEE

Leg sleutels nooit onder deurmatjes, in plantenbakken of op andere verstopplaatsen. Inbrekers kennen deze plaatsen ook.

Hangt er een adreslabel aan uw sleutelbos?

JA

NEE

Zet nooit uw naam of adres op een label. Als u de sleutels verliest, wordt het wel heel eenvoudig voor inbrekers om binnen te komen.

Hebt u contant geld in huis?

JA

NEE

Zorg dat u zo min mogelijk contant geld in huis hebt.

Liggen uw waardevolle papieren en sieraden achter slot en grendel?

JA

NEE

Ook in huis weten inbrekers de meeste verstopplaatsen snel te vinden. Berg uw waardevolle spullen veilig op, idealiter bij een bank.

Laat u een bericht achter als u weggaat?

JA

NEE

Hang nooit een briefje bij de deur. Maak ook geen melding van uw vakantieplannen op internet. En wees voorzichtig met afwezigheidsberichten op uw voicemail, antwoordapparaat en email. Criminelen krijgen de boodschap ook.

Ziet uw huis er bewoond uit als u weg bent?

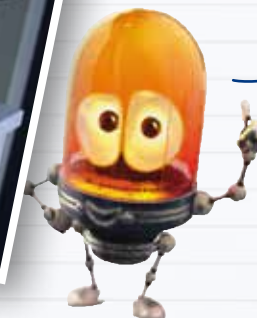
JA

NEE

U houdt uw gordijnen open, laat uw planten staan en gebruikt een tijdschakelaar voor de verlichting. Gaat u een paar dagen weg? Vraag of uw burens een oogje in het zeil houden. Zorg ook dat iemand uw post uit het zicht kan leggen.

Pas op voor inbrekers!

VRAGEN

Is er genoeg buitenverlichting?

JA

NEE

ACTIEPUNTEN

Inbrekers houden niet van licht. Als u aan de voor- en achterzijde lampen plaatst met bewegings- en eventueel ook lichtsensoren, dan verkleint u het risico op inbraak. Bevestig de lampen op minimaal 3 meter hoogte.

Kunnen voorbijgangers waardevolle spullen zien?

JA

NEE

Houd dure artikelen zoveel mogelijk uit het zicht. Denk ook aan belangrijke papieren en auto- en huissleutels.

Hebt u uw postcode en huisnummer op waardevolle artikelen laten graveren?

JA

NEE

U kunt uw kostbaarheden laten graveren met postcode en huisnummer. Zo krijgt u ze makkelijker terug als ze opduiken in de illegale handel. U kunt uw spullen ook registreren via het formulier op www.politiekeurmerk.nl.

Staan er spullen rond het huis waarmee een inbreker omhoog kan klimmen?

JA

NEE

Zet vuilnisbakken weg en berg ladders op achter slot en grendel. Daarmee wordt het lastiger om naar de eerste verdieping te klimmen.

Staat uw fiets, brommer of scooter op slot?

JA

NEE

Zet uw vervoermiddelen altijd op slot, ook als ze in een berging of garage staan.

De kans op een woningoverval is erg klein. De belangrijkste maatregel om een overval te voorkomen: **doe nooit zomaar open voor iemand en gebruik een kierstandhouder!** 55% van de overvallers komt binnen door gewoonweg aan te bellen, 26% door in te breken.

WAT TE DOEN BIJ EEN WONINGOVERVAL?

Bij een overval is maar een ding belangrijk: uw eigen veiligheid.

De politie adviseert om het **RAAK-principe** toe te passen:

- **R**ustig blijven
- **A**ccepteren
- **A**fgeven
- **K**ijken!

Blijf rustig en doe wat de overvaller zegt. Accepteer de situatie, dat wil zeggen: de dader heeft de controle. Hang niet de held uit. Geef de overvaller het geld of de goederen waar hij om vraagt. Kijk goed naar de dader, zodat u later een signalement kunt geven.

WAT ALS ER EEN WONINGOVERVAL HEEFT PLAATSGEVONDEN?

- Bel meteen 112
- Noteer direct alles wat u heeft gezien (signalement, vluchtauto enz.)
- Ruim niks op en maak niks schoon! (dan wist u al het bewijsmateriaal uit en dat heeft de politie juist nodig!).

ZORG VOOR DIGITALE VEILIGHEID

Phishing is per mail 'hengelen' naar informatie. Dit is de snelst groeiende tak van digitale criminaliteit. Via de mail vragen ogenschijnlijke betrouwbare instanties zoals een bank of de gemeente naar uw persoonlijke gegevens. Er zit dikwijls een zeer urgente reden verwerkt in het bericht met de oproep aan u om snel te handelen. De criminelen willen u naar een valse website lokken dat een kopie van de echte website is. Hier wordt u vervolgens verzocht om uw inlognaam en wachtwoord in te voeren. Op deze manier krijgen de fraudeurs de beschikking over uw gegevens. Met alle gevolgen van dien.

VOORKOM INTERNETCRIMINALITEIT EN ZORG VOOR DIGITALE VEILIGHEID

- Een bank of overheidsinstantie zal **nooit** om uw pincode of inlogcodes vragen via een e-mail; geef deze dus niet af!
- Een veilige betaalomgeving herkent u aan de volgende aspecten:
 - Kijk naar het webadres. Als het met **https://** begint, dan kan dit duiden op een veilige omgeving. **http:// dus niet!**
 - Loopt er een groene balk mee in de adresbalk? Wacht tot deze helemaal is 'volgelopen', want daarmee start er een beveiligingsprogramma van de bank of andere instantie. **Type zonder de groene balk geen gegevens in!**
 - De adresbalk moet een **slotje** bevatten, waarop u kunt klikken.
- Zorg dat de beveiliging op uw computer **actueel** is
- Zorg ervoor dat de **automatische update** aanstaat. Hiermee kunnen eventuele lekken, waar cybercriminelen dankbaar gebruik van maken, gedicht worden.
- **Verander** regelmatig uw wachtwoorden, bedenk sterke wachtwoorden en bescherm deze goed! Wachtwoorden zijn de sleutels voor criminelen om uw identiteit aan te nemen zodat zij met een creditcard op uw naam gaan winkelen!
- Wees zelf altijd **kritisch** op e-mails.

Houd uw gegevens voor u zelf!

*Phishing is de snelst groeiende
tak van digitale criminaliteit*

Op de website www.waarschuwingsdienst.nl van de overheid vindt u meer achtergrondinformatie over phishing en tips om uw computer te beveiligen.

Achtergrondinformatie en tips over veilig bankieren vindt u op de website www.veiligbankieren.nl

DIGITALE TRAINING, GEWOON VANAF DE BANK!

De KBO heeft samen met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), de digitale training 'Woon Veiliger' ontwikkeld. U leert over de maatregelen om woningovervallen, brand en inbraak te voorkomen en de babbeltrucs te herkennen.

De training is geheel gratis te volgen, gewoon vanaf de bank of aan de keukentafel! **Wel zo gemakkelijk.** U vindt de training met de volgende link: www.kbo.nl/kboveilig/digitale-training-woon-veiliger

LET OP FINANCIËLE UITBUITING

Financieel misbruik of financiële uitbuiting zijn vormen van ouderenmishandeling. Het gaat hierbij om diefstal of het profiteren van de bezittingen van de oudere.

Bij diefstal denken we natuurlijk aan het wegnemen van geld, juwelen en andere waardevolle spullen. Maar iemand kan ook geld opnemen voor zichzelf met uw bankpas zónder uw toestemming. Of spullen verkopen zonder dat u akkoord bent gegaan. Andere vormen van financiële uitbuiting zijn afpersing en het gedwongen veranderen van het testament.

Naar schatting zijn jaarlijks 30.000 senioren het slachtoffer van financieel misbruik of financiële uitbuiting. Van alle slachtoffers is 80% vrouw. Andere kenmerken van slachtoffers: alleenwonend en veelal 80-plus. De dader is vaak een familielid maar het kan ook gaan om burens, kennissen, beroepskrachten, vrijwilligers en vrienden. De meeste senioren die financieel worden misbruikt praten er niet over.

MOGELIJKE SIGNALLEN VAN FINANCIËEL MISBRUIK OF UITBUITING:

- plotselinge of onverklaarbare geldopnames bij de bank
- verdwijnen van waardevolle spullen uit huis
- onverklaarbaar tekort aan geld
- ontstaan van schulden
- huurachterstand
- brieven van incassobureaus
- grote belangstelling van familie over geld of bezittingen van de oudere
- weigeren van informatie over financiële situatie.

WAT KUNT U DOEN?

- Iedereen die verdenkingen van financieel misbruik heeft kan melding maken bij Veilig Thuis via het gratis telefoonnummer **0800-2000** (24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar).
- U kunt ook aangifte doen bij de politie.
- Kijk voor meer informatie op www.vooreenveiligthuis.nl

GEGEVENS IN GEVAL VAN NOOD

- Bij spoed, politie: 112
- Voor doven en slechthorenden: 0900-8112
- Geen spoed, wel politie: 0900-8844
- Voor doven en slechthorenden: 0900-1844

AANGIFTE

Bent u slachtoffer geworden van criminelen, doe dan altijd aangifte!
Dat kan op het politiebureau bij u in de buurt of telefonisch via 0900-8810.
Voor doven en slechthorenden is dit: 0900-1810

VOORLICHTING OVER VEILIG WONEN

De voorlichters van de KBO verzorgen groepsvoorlichting over veilig wonen. Veiligheidsadviseurs verzorgen advies op maat bij u thuis. Wilt u een voorlichtingsbijeenkomst organiseren of wilt u een veiligheidsadviseur uitnodigen bij u thuis, neemt u dan contact op met de KBO.
Telefonisch via 073 – 612 34 75 of per e-mail: uniekbo@uniekbo.nl.
Meer informatie over veilig wonen, kijk op www.kbo.nl/kboveilig.

Volg de **digitale training 'Woon Veiliger'** via
www.kbo.nl/kboveilig/digitale-training-woon-veiliger

Deze brochure is een uitgave van de KBO, in nauwe samenwerking met het Ministerie van Veiligheid en Justitie en stichting efficiënt betalen.

UNIE KBO

Julianaplein 2, 5211 BC 's-Hertogenbosch
Postbus 325, 5201 AH 's-Hertogenbosch
Telefoon: 073-612 34 75
www.kbo.nl

